

UUTISKIRJE

Tervehdys Makumirasta!

Lämpimät terveiset teille opettajien täydennyskoulutushankkeestamme Pohjois-Tansaniasta Merun maakunnasta. Hankkeeseemme on valittu 24 yläkoulua, joista suurin osa on kyläyhteisöjen perustamia vähäisillä resursseilla varustettuja kouluja. Koulutushanke koostuu monesta palasesta, joista konkreettisin on kasvimaiden perustaminen jokaiseen hankekouluun. Tässä kirjeessä kurkistamme Makumiran yläkouluun, missä muiden hankekoulujen tapaan perehdyttiin viime vuoden puolella uusiin ja samalla ikaikaisiin kasveihin ja niiden viljelyyn.

Kotoperäiset kasvit kestävät kuivuutta paremmin kuin vieraslajit

Luokassa on odottava hiljaisuus. Maatalousalan kouluttajat **Simon Sabora** ja **Happy Martin** ovat saapuneet Makumiran yläkoululle. Heillä on mukana puuntaimia, pensaista katkaistuja oksia, keittoastioita, kauhoja, pari kerosiinikeitintä. Työkalujakin heillä on: kuokkia, lapioita, kastelukannuja, harava. Opettajat ovat jo edellisenä päivänä valinneet eri luokista 30 oppilaan ryhmän, jonka päivä ei tänään noudata normaalia lukujärjestystä. Nyt he istuvat pulpeteissa ja silmäilevät uteliaasti vieraita ja heidän tuomisiaan.

UUTISKIRJE

Ilmenee, että vieraiden tuomat oksat eivät ole mistä tahansa tienvarsien pusikoista. *Kassava, chaya, katuk* ja *moringa* ovat monivuotisia kasveja, joiden lehdistä voi valmistaa proteiini- ja vitamiinirikasta kasvimuhennosta. Simon ja Happy opastavat oppilaita. Kassava on perunaa muistuttava eteläamerikkalainen kasvi, jonka portugalilaiset kauppiaat toivat Afrikkaan melkein 400 vuotta sitten. Yleensä kassavasta käytetään ravinnoksi tärkkelystä sisältävät mukulat, mutta nyt mielenkiinnon kohteena ovatkin kassavan lehdet. Pensasmaisen kasvin lehdet sisältävät proteiinia, A-vitamiinia, rautaa.

Parhaimmaksi proteiinin lähteeksi osoittautuu kuitenkin katuk, alunperin eteläaasialainen kostean tropiikin kasvi. Kassavan, chayan ja moringan etuna on kuitenkin, että ne menestyvät hyvin niukkaravinteisessa ja kuivassa maaperässä. Nämä kotoperäiset kasvit kestävät kuivuutta paremmin kuin vieraslajit ja soveltuvat hyvin myös Merun alueelle.

Simonin ja Happyn opetus ei jää pelkäksi luokkahuoneen teoriaksi ja liitutaulun muistiinpanoiksi. Iltapäivän kuluessa oppilaat valmistavat vierailevien opettajiensa johdolla pienissä ryhmissä neljän sortin kasvimuhennosta. Makutestissä suosituimmaksi nousee moringamuhennos.

Oppilaat valmistavat muhennosta kassavan, chayan, katukin ja moringan lehdistä.

Kasvimuhennosta jauhamassa.

UUTISKIRJE

Teoriasta käytäntöön. Päivän päätteeksi oppilaat istuttivat koulun pellolle avokadopuun taimia ja chaya-pensaan pistokkaita.

Kuvat Makumiran yläkoululta: KNK

Kasvimaalta ruokaa koulun ruokalaan

Makumiran yläkoulun rehtori **James Somi** kertoi koulutuspäivän tuloksista elokuussa 2021.

- Chaya-pensaiden kasvu lähti aluksi hitaasti liikkeelle, mutta nyt ne kasvavat hyvin. Käytämme chayaa koulun ruokalassa. Kun perinteiseen kouluruokaan papumuhennokseen lisätään chayaa, ruuasta tulee ravinteikkaampaa ja oppilaat saavat maukkaampaa ruokaa.

- Olemme myös onnistuneet leikkaamaan koulun ruokakuluja, koska saamme nyt chayaa koulun omalta pellolta. Koulun oma kasvimaata tuottaa lisäksi tomaattia, munakoisoa ja kiinankaalia. Oppilaat ovat saaneet koulutuksen myötä tietoja ja taitoja, joita he ovat vieneet myös kotiin vanhemmilleen. Monella perheellä on nyt enemmän valmiuksia omavaraiseen kasvimaaviljelyyn.

Koulutushankkeemme ympäristökasvatusteeman myötä kaikkiin 24 hankekouluun on perustettu kasvimaata, joista koulujen opettajat ja oppilaat ovat vastuussa. PITA-hankkeen yhteistyökumppanina on maatalousalan järjestö ECHO, Simon Saboran ja Happy Martinin työnantaja, joka tarjoaa kasvimaaviljelyn tietoja ja taitoja hankekouluille.

Koulutushankkeemme jatkuu 2022-2025

Joulun alla saimme Lähetyssseurasta iloisen uutisen: koulutushankkeemme jatkuu myös uudella hankekaudella 2022-2025. Paljon on jo mietitty ja suunniteltu uutta hankekautta varten, mutta vielä on suunniteltavaa edessä. Meillä on nyt mahdollisuus valita uusia kouluja hankkeeseen ja rekrytoida lisää kouluttajia työtä tekemään. Kerron näistä tulevista vaiheista seuraavissa uutiskirjeissäni.

Mikä PITA-hanke on?

PITA-hanke on pohjoistansanialaisen Merun alueen yläkoulun opettajien täydennyskoulutushanke. PITA on lyhenne hankkeen englanninkielisestä nimestä *Participatory and Integrative Teaching Approach*. Nimessä leikitellään englannin ja swahilin kielellä. Swahilin kielen verbin *pita* merkitys on *ohittaa, ylittää*

UUTISKIRJE

(odotukset), läpäistä (kokeet). Nimensä mukaisesti PITA-hankkeen päämääränä on vahvistaa syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten koulunkäyntiä.

PITA-hankkeen tavoitteena on vahvistaa opettajien taitoja seuraavilla alueilla:

1. Oppilaskeskeinen kielitietoinen pedagogiikka
 2. Sekä tyttöjen että poikien oppimista vahvistava sukupuolitietoinen opetus ja ohjaus.
 3. Ympäristökasvatus oppiainerajat ylittävänä monialaisena oppimiskokonaisuutena.
- Ympäristökasvatukseen liittyy myös koulukasvimaiden perustaminen ja viljely.

PITA on Makumiran yliopiston aineenopettajakoulutuksen ja Lähetysseuran yhteishanke. Makumiran yliopistokampuksen ulkopuolelle, ruohonjuuritason koulutyöhön suuntautuva hanke vahvistaa myös Makumiran omaa aineenopettajakoulutusta.

Hankkeen rahoituksesta on vastuussa Suomen Lähetysseura, ja sitä tuetaan myös Suomen kehitysyhteistyövaroin.

Kuvatervehdys syyskuun lopulta - koulutuspäivän päätteeksi näin iloiset ilmeet. Kuvassa seurassani työtoverini Aneth Urio, joka on hankkeen assistentti, ja Peter Luhwa, hankkeen kouluttaja.

Terveisin *Katri*

Katri Niiranen-Kilasi

Hankeneuvonantaja / PITA Osallistava Opetus
Yläkoulun opettajien täydennyskoulutushanke.
Myös puoliso Doward Kilasi toimii Makumiran yliopiston
lehtorina kasvatustieteellisessä tiedekunnassa.
Makumiran yliopisto on Tansanian evankelis-luterilaisen
kirkon ylläpitämä oppilaitos.

Suuret ovat meidän
Herramme teot, niistä me
saamme iloita.

Psalmi 126:3